

DE ESSENTIE VAN THEATER OP GEVOELIGE PLAAT.

Wanneer u door de gangen van de Singel slentert, op zoek naar de zaal van de voorstelling die u wilt bijwonen, moet u zich niet te zeer vergapen aan de architecturale bijzonderheden van het gebouw. Het valt inderdaad niet te betwisten dat deze kunstcampus soms opvallende gelijkenissen vertoont met het schuine en overhellende decor van Wienes *Das cabinet des dr. Caligari*. Maar verwijl toch ook even tussen de rode en de blauwe zaal en laat u beroeren door de foto's van Kurt van der Elst. Gedurende het hele Theaterfestival herbergt de Singel met de tentoonstelling *jardin/cour* enkele hoogtepunten uit het werk van deze theaterfotograaf.

Zoals de foto's op de tentoonstelling laten zien, vereeuwigde Kurt Van der Elst voornamelijk Arne Sierens en Compagnie Cecilia voor zijn

lens. In 1995 kende hij zijn debuut als fotograaf bij Sierens toen deze samen met Johan Dehollander en Stef Ampe aan het hoofd stond van het vroegere Nieuwpoorttheater in Gent. Sindsdien is Van der Elst nooit meer van de zijde van de regisseur geweken. Hun jarenlange samenwerking werd vorig jaar gebundeld in het fotoboek *Atleten van het Hart*. Ondertussen is Van der Elst een gerenommeerde naam in de scènefotografie en werkt hij voor, onder andere, NTGent, LOD, les ballets C de la B en HETPALEIS.

Op de tentoonstelling wordt bewezen waarom Kurt Van der Elst met recht veel aanzien geniet als bijzonder fotograaf. Zijn geëxposeerde foto's zijn geen uitgekende composities maar de indrukken van een heimelijke toeschouwer. Een toeschouwer die weet wat hij zoekt: hij sluipt de bühne op, mijdt de diepte en nadert de acteurs onmerkbaar dicht. Hij gijzelt de spelers bijna in een intelligent gebruikte leegte. Zijn blik selecteert en snijdt in deze spelers: een in folie gesmoorde kreet, man en vrouw in een knellende omhelzing, het pijnlijk uitgestrekte lijf dat naar het ijle reikt, een vinger geschraagd tussen de wazige contouren van vrouwenkuiten. De blik van deze kijker puurt beklijvende details uit het voetlicht, die vele verhalen kunnen vertellen, behalve het

werkelijke verhaal van de voorstelling. Dat wil de fotograaf nu net niet opdissen. Van der Elsts fragmentarische kijk ontleent immers het publiek al zijn zekerheden. De voorstellingen die hij fotografeerde, zijn amper te herkennen en de situaties waarin de personen verkeren, vallen al zeker niet te achterhalen. Wat rest is de stilte van een bevroren moment dat even goed uit het dagelijkse leven kan zijn geplukt. En daarin schuilt de kracht van deze werken: Kurt Van der Elst registreert de genadeloze naaktheid van de mens. Hij drukt pas af wanneer hartstocht de overhand neemt en woorden niet meer baten. Op zijn tableaux kunnen mensen alleen nog gesticuleren en wordt de omgang tactiel. In de realiteit wend je als buitenstaander op zo'n moment de blik gegeneerd af maar naar een kunstwerk kijk je onbeschoornd nieuwsgierig. Op die manier zet Van der Elst de essentie van theater op de gevoelige plaat: de mens die zich dient te spiegelen aan zijn eigen wezen, een wezen dat eigenlijk niet meer is dan de schijn van een doordachte opvoering.

Pas in de zomer van 2008 waagt Kurt Van der Elst zich aan de portretkunst. Angst voor de directheid tussen hem en zijn object weerhield hem die stap te zetten. Nu is de onzichtbare fotograaf dus zelf regisseur geworden. De enkele gestileerde portretten van onder andere Dirk Roofthoof en Titus De Voogdt staan in fel contrast met de beweging die de veelal onscherpe foto's genereren. Het ingetogen licht dat de geportreerde gezichten streelt, breekt met de barre en onrustige tinten van de foto's die op de scène genomen werden. Van der Elst lijkt met deze portretten een bewust tegengewicht te willen bieden, alsof hij in de marge enige mildheid wil aanbrengen bij zijn gewrongen mensbeeld.

